

1. PREZIDENTSKÁ VOĽBA V ROKU 1935

Streda 18. decembra 1935 bola v Prahe typickým dňom neskorej jesene. Zima, ktorá v noci ohlasovala svoj blízky príchod snehovým popraškom, cez deň ešte ustupovala. Topiaci sa sneh a sychravé počasie spôsobovali obyvateľom mesta nepríjemnosti. A predsa bol tento deň niečím výnimočný. Ministerský predseda Dr. Milan Hodža zvolal k tomuto dátumu spoločnú schôdzu oboch komôr parlamentu – poslaneckej snemovne a senátu – aby zvolili nového prezidenta Československej republiky. Šlo o historickú voľbu. Mal z nej vzísť nový prezident, ktorý by v tejto funkcii nahradil prvého, a dosiaľ jediného „Prezidenta-Osloboditeľa“ – Tomáša Garrigua Masaryka. Prichádzal tak koniec jednej éry v československej politike.

Dôležitosť aktu ešte zvyrazňovala zhoršujúca sa medzinárodná situácia. Posilňovanie pozícií totalitných režimov, ktoré sa odrážalo v rastúcej agresivite fašistického Talianska a nacistického Nemecka, malo priamy vplyv na postavenie Československa na medzinárodnej politickej scéne. Volebný akt mal byť vzpruhou a novým podnetom pre upadajúcu prestíž republiky ako dôležitého mocensko-politického stabilizačného faktora stredoeurópskeho priestoru. Vedenie československej politiky chcelo zahraničiu prezentovať vnútropolitickú stabilitu Československej republiky a silu jej demokratického zriadenia. Aby podporil výpovednú hodnotu tohto dôkazu pevnosti československého štátu, mal byť výsledok voľby čo najjednoznačnejší a nespochybniteľný.

Voľba prezidenta sa konala v dopoludňajších hodinách. Výnimočnosť chvíle podčiarkovalo i miesto konania aktu – Vladislavská sála Pražského hradu, ktorá slúžila na takéto účely už českým kráľom. Význam udalosti sa odrazil i na počte zúčastnených voliteľov. Zo 450 oprávnených osôb (300 poslancov a 150 senátorov) sa na spoločnej schôdzi zúčastnilo 440. Samotný akt voľby netrval ani celú polhodinu. Jej výsledok oznámil predseda poslaneckej snemovne Národného zhromaždenia Jan Malypetr krátko predpoludním. Bol jednoznačný: 340 hlasov pre E. Beneša, 24 pre B. Němca (i keď oficiálne nekandidoval) a 76 hlasovacích lístkov (najmä od zástupcov SdP¹) zostalo

¹ Sudetonemecká strana vyhrala parlamentné voľby v roku 1935 so ziskom 1 249 534 hlasov, to znamenalo 15,18 % všetkých hlasov. Až za ňou sa umiestnila Republikánska strana zemedel'ského a maloroľníckeho ľudu, ktorá dostala 1 176 628 hlasov, t. j. 14,3 %. Len vinou toho, že na vidieku bolo treba na získanie mandátu viac hlasov, zaostala Henleinova strana za agrárnikmi o jeden mandát, keď SdP obsadila 44, kým agrárici 45 poslaneckých kresiel. ŠUCHOVÁ, Xénia. Prílohy II. – Politický systém. In ZEMKO, Milan – BYSTRICKÝ, Valerián (eds.). *Slovensko v Československu (1918-1939)*. Bratislava: Veda, 2004, s. 569.